

Blázní v čele EU, úplně odtržení od reality. Oni fakt věří, že nás zachrání regulace a větrník... Právník Břicháček bilancuje smutný konec éry svobody

- CZ24 News | 9. dubna 2021

ČESKO: „Jestliže 90. léta byla ve znamení svobody, demokracie, odpovědnosti jednotlivce za sebe sama, tržního hospodářství, soutěže myšlenkově jasně definovaných politických stran a skutečné státní svrchovanosti, dnes jsme úplně jinde. Ze svobody je opět pod různými záminkami ukrajováno, demokracie se ztrácí v nadnárodních strukturách, v soudních síních, v expertním rozhodování apod. Lidé spoléhají na pečovatelský stát, ekonomice znovu diktuje politika, zase se o nás rozhoduje někde za hranicemi, o dnešních politických stranách raději pomlčet,“ hodnotí současnou dobu právník a publicista Tomáš Břicháček.

Prochází s covidem jistou transformací celý svět? Tedy z doby fyzické do doby onlinové?

Závislost západních zemí na informačních technologiích byla už před pandemií dlouhodobě na strmém vzestupu. Potřeba nahrazování osobních kontaktů v období lockdownů tento trend samozřejmě ještě dále zvýraznila a dovedla až do nečekaných krajností. Dálkovou výuku žáků základních škol po internetu nebo večírky, kdy si připíjíme do webkamer, si donedávna asi uměl představit málokdo. Různé extrémy snad s koncem pandemie odezní, digitální svět ale vyjde z celé krize nepochybně posílen.

K těmto proměnám nelze jednoduše přiřadit kladné, nebo záporné znaménko. Něco jimi získáváme, něco ztrácíme. Informační technologie mohou usnadňovat a obohacovat život, mohou jej ale také ovládnout a/nebo se stát jeho náhražkou. Mohou pomáhat v získávání kontaktů a rozšiřování

poznatků, na druhou stranu právě tak mohou přispívat k izolaci lidí, tříštění společnosti, k zahlcování informačním balastem.

Věřím, že tuto oblast může nejlépe formovat spontánní vývoj, který ponechá vše na trhu a na odpovědnosti jednotlivců. Naopak se velmi obávám snah různých vizionářů na politické scéně, pokud jde o umělé postrkávání úlohy IT ve společnosti vpřed, a jejich víry ve všemohoucnost a samospasitelnost technologických řešení. Bohužel právě to druhé se v Evropské unii už dávno děje, naposledy pod hlavičkou tzv. „digitální transformace“ neboli „digitálního přechodu“.

Můžeme říci, že 30letá etapa České republiky, začínající revolucí v roce 1989, nadobro skončila? V čem to bude nyní ekonomicky, společensky či politicky jiné?

Nevidím zde nějaký ostrý předěl a zvláště za něj nepovažuji současnou situaci. Jisté ale je, že se od uspořádání utvořeného v období těsně po pádu komunismu stále více odkláníme. Jestliže 90. léta byla ve znamení svobody, demokracie, odpovědnosti jednotlivce za sebe sama, tržního hospodářství, soutěže myšlenkově jasně definovaných politických stran a skutečné státní svrchovanosti, dnes jsme úplně jinde. Ze svobody je opět pod různými záminkami ukrajováno, demokracie se ztrácí v nadnárodních strukturách, v soudních síních, v expertním rozhodování apod.

Lidé spoléhají na pečovatelský stát, ekonomice znovu diktuje politika, zase se o nás rozhoduje někde za hranicemi, o dnešních politických stranách raději pomlčet – a tak bych mohl pokračovat dlouho.

Václav Klaus v této souvislosti ve své knize *30 let cesty ke svobodě. Ale i zpět* (2019) hovoří o křivce obráceného velkého U. Všimá si, že pokud jde o svobodu a demokracii, dlouho jsme šli dopředu, ale v jistou chvíli – hlavně po vstupu do Evropské unie – jsme se začali vracet. Covid vnímám spíše jako nahodilý katalyzátor těchto změn a také jako ukazatel, který nám nemilosrdně vyjevuje, jak daleko jsme na oné obrácené U-křivce došli. Že bychom si před několika lety ve jménu domnělého bezpečí nechali líbit taková drastická omezení základních svobod včetně práva podnikat, to si neumím představit.

Tragicky zesnulý Petr Kellner v roce 2019 uvedl: „V Evropě mizí úcta k tradicím, pracovitosti, podnikavosti i ke svobodě jako takové.“ Měl pravdu?

Pod tento výrok bych se podepsal. A stejně tak pod tehdejší Kellnerův postřeh o tom, že západní a hlavně evropská společnost je stále více ovládána ideologií individuální nárokovosti, rovnostářstvím a relativizováním tradičních hodnot. Tato slova nám připomínají, jak vzácnou osobností Petr Kellner byl. Mám dojem, že v prostředí velkého byznysu je dnes podobné uvažování ojedinělé. Spíše tam vidím snahy o plutí s hlavním proudem, a to ještě nejlépe v jeho čele.

Jak vidíte úlohu Číny v budoucím vývoji? Vybuďovala si za poslední rok proti Evropě pozici, ze které nás může ekonomicky zvalcovat?

Čína a další dynamické ekonomiky jiných koutů světa mohou především těžit z toho, že Evropská unie je přeborníkem ve střelení se do vlastních nohou. Během současné krize se to projevilo ve vrchovaté míře. Už před pandemií jsme měli před sebou trpký výhled budování „klimaticky neutrální, zelené, spravedlivé a sociální Evropy“, kde se měly skloňovat ve všech pádech Zelený úděl pro Evropu a Evropský pilíř sociálních práv. Jinak řečeno, byla to perspektiva trvalé expanze unijní regulace, přinášející další centralizaci a ideologické podvazování hospodářství i společnosti.

Pandemie koronaviru a astronomické škody vyplývající z lockdownů s tímto nasměrováním nijak nehnuly. Kdo by byl čekal, že především se Zeleným údělem šlápnu unijní orgány na brzdu a nechají ekonomiku nadechnout se, ošklivě se mýlil. Zelený úděl byl potvrzen a dále posílen

propojením s projektem pokoronavirové obnovy. Gigantický balík půjčených peněz Next Generation EU má nakonec v podstatné míře sloužit právě „zelené transformaci“ – a mimochodem také „digitální transformaci“, o které jsme mluvili. Tento „dvojí přechod“ je prý potřeba ve světle nynější situace ještě popohnat.

Je správné navazovat na covidové restriktce masivními restriktcemi ve prospěch ekologie? Myslíte, že se tak nakonec stane?

Za správné to rozhodně nepovažuji. Skutečným řešením pro hospodářskou obnovu EU by bylo přehodnocení či přinejmenším odklad klimatických ambicí. Hospodářství mělo dostat příležitost zotavit se, ne dostat další rány. Obávám se ale, že prosazení Zeleného údělu a jeho ústřední role v oné údajné obnově je nyní skutečností a nic už tomu nestojí v cestě. Celou situaci, jak se nyní jeví, jsem nedávno popsal v článku s výmluvným názvem *Zelený úděl se vítězně valí vpřed*.

Když slyším všechna ta prohlášení unijních představitelů, že právě „zelená transformace“ přinese oživení a prosperitu, když studuji jejich futuristické vize o tom, jak nás zachrání větrníky na moři, čistý vodík, bezemisní lodě a letadla nebo zdravější jídelníček, mám silný dojem, že politika se v EU zcela odpoutala od reality. Zní mi v uších píseň Náměsíčník, kterou kdysi zpíval Oldřich Nový: „Nejlepší život má přec jen fantasta, to co nemá, to si vymyslí. Však plánů všelijakých má na sta, většinou však nesmysly. Největší z nich, ale vyniká mozkovou činností horečnou, mžikem taxametry, staví zámky z větru, když jde večer se slečnou...“ Slova jsou to pěkná, ale život s takovými náměsíčníky v nejvyšších funkcích, to už je něco docela jiného.

Pokud se podíváme na EU, ukázala se během pandemie jako životaschopnější projekt, neboť v ní státy držely pohromadě, nebo naopak ztroskotala unijní jednota, např. na vyjednávání o vakcínách?

O životaschopnost Evropské unie bych si starosti nedělal. Její kořen je velmi tuhý a během pandemie se dočkal dalšího posílení přijetím svérázného pojetí pokoronavirové obnovy. Ono nové obří společné zadlužení bude držet jednotlivé země na šňůře a bude fungovat jako další hybatel centralizace. Jednou věcí je ovšem životaschopnost či schopnost přežívání, druhou je užitečnost neboli přínos pro členské státy.

Oblasti ochrany zdraví a bezpečnosti by měly být plně v kompetenci členských států, které jsou schopny reagovat pohotově podle svých potřeb a možností a s podrobnou znalostí místních podmínek. Unie zde nemůže hodnotně přispět. Události kolem nákupu vakcín jsou toho dalším dokladem. Parketou pro seskupení typu EU by měla být hospodářská spolupráce, tedy usnadňování přeshraničního obchodu. Zde se integrace v minulosti osvědčila. Problémy začala vytvářet tehdy, když se ambice utrhlý ze řetězu a namísto odstraňování překážek mezi státy začalo budování evropského státu.

Na Světovém ekonomickém fóru v Davosu se hovořilo o „nutných“ proměnách kapitalismu. Měl by být zodpovědnější, ekologičtější, prostě měl by projít jakýmsi restartem. Souhlasíte s tímto pohledem, je to cesta pro budoucnost?

Tyto snahy směřují k negaci starého dobrého kapitalismu, který se u nás po komunistickém experimentu snažila v 90. letech generace mých rodičů obnovit. Nevěřme těmto přívlastkům, odmítněme toto nové znásilňování trhu přicházející tentokrát v rudo-zeleném hávu. Potřebujeme návrat ke světu, kde se podnikatelé věnují vlastnímu podnikání, kde k úspěchu vedou nápady, odvaha, pracovitost, houževnatost – nikoli politická angažovanost, čerpání dotací a schopnost proplouvat regulacemi.

Zdroj: <https://www.parlamentnilisty.cz>